

אמן קצרה

אמן יתומה

אמן קטופה

אמן חטופה

א

הידעת?

זמן עניית אמן
בתוך כ-2 שניות
מסיום הברכה

יש לענות אמן מיד עם סיום הברכה בתוך כדי דיבור של הברכה (ולכל היותר לא יאוחר מתוך כדי דיבור של אחרון העונים). מקורות: קב"ד, ח' ובמ"ב ס"ק ל"ד ובבאה"ל ד"ה מיד

זכור!

עניית אמן לאחר כדי דיבור
= אמן יתומה.

איך נזהר משלושת אופני 'אמן יתומה' ? (א)

ל"אותו הזמן"] ולכן תכ"ד נחשב עדיין לזמן סיום הברכה, והוא הזמן הראוי לעניית האמן.

שיעור "תוך כדי דיבור" הינו כ-2 שניות, לכן תוך זמן זה מסיום הברכה - הוא הזמן הראוי להתחילת עניית אמן.

[התחלת עניית אמן לאחר שעברו כ-2 שניות מסיום הברכה כתב המ"ב בסימן קכ"ד ס"ק ל"ד שהיא נחשבת ל'אמן יתומה' לפי שאין לה חיבור לברכה].

ה. יצוין כי התחלת עניית אמן בזמן - בכוחה להאריך את הברכה, לעניין שיוכלו אחרים להצטרף לענייתו, דהיינו שמותר לענות בתוך כדי דיבור לענייה שהתחילה תוך כדי דיבור לברכה, אפילו שלמעשה מתחיל לענות לאחר שעבר כבר תכ"ד מסיום הברכה, והטעם הוא לפי שעניית האמן היא חלק מן הברכה ממש וכנ"ל, ולא הסתיימה הברכה לפני שהסתיימה עניית האמן שנאמרה כהלכה, וכמבואר בגמרא הנ"ל [קכ"ד, במ"ב ס"ק ל"ד ובאה"ל מ"ד].

ו. הדבר מצוי ביותר, ששומע ציבור עונים אמן, ורוצה להצטרף לענייתם ולהתחיל לענות גם כשעבר תכ"ד מהברכה, שיכול להצטרף ולענות עמהם בנחת ובכוונה אם יודע על מה הוא עונה.

מהם ב' האופנים הנוספים המוגדרים בפי חז"ל כ'אמן יתומה' ?
על כך במאמר הבא בע"ה;

ז. וכאשר אמרו חכמים בש"ס ברכות מ"ז. שהעונה אמן יתומה ח"ו יהיו בניו יתומים - אזי בודאי שמידה טובה מרובה פי חמש מאות, והנזהר מאמן יתומה, על כל זהירות וזהירות שכרו מרובה לו ולזרעו להאריך ימים ושנים בטוב ובנעימים.

א. אחת הזכויות היותר גדולות ונוראות שאנחנו זוכים בה שלוש פעמים ביום מידי יום ביומו בתפילות שחרית מנחה וערבית, ובשבת ר"ח ומועדים אף בתפילת המוספין, היא להמליך את הקב"ה בעניית 'אמן כהלכה' שהפליגו בש"ס ובזוה"ק בשגב ונוראות עניינה ופעולותיה לטובה בזה ובבא, והאמת שגם בבית, בעבודה, ואפילו במוסדות הלימודים, בישיבה ובכולל זה נוגע למעשה ממש.

ב. בגלל חשיבות העניין כ"כ בעיני חז"ל הקדושים, שנהירין להו שבילי דרקיעא כשבילי דארעא, גילו לנו הם את ה'סדרים הנכונים' איך לענות אמן והחמירו נוראות בשכרה העצום והנורא כאשר היא נאמרת כהלכה וכחלק מזה עלינו להיזהר מאד מ'אמן יתומה' - שגם בזה כשלא עונה כראוי נחשב כמזלזל בדברי השבח או הבקשות שאמר המברך.

ישנם שלושה סוגי עניית אמן המוגדרים לפי חז"ל כאמן יתומה

ג. מהו האופן הראשון של 'אמן יתומה' ?
"עניית אמן לאחר שעבר זמן רב מדאי מהברכה" !

עניית האמן צריכה להיות מחוברת לברכה עצמה לפי שהיא חלק מהברכה ממש, דהיינו שכשיש מי שעונה אמן כהלכה - נחשבת עניית האמן כחלק מן הברכה ממש, ולא מסתיימת הברכה עד לאחר סיום עניית האמן - גמרא ברכות מ"ז. ורד"ה 'עד שיכלה' שם, וסימן קס"ז ס"ב, בדרכ"מ ורמ"א, ובבהגר"א שם].

מכיון שכן יש מקום לעניית האמן רק כאשר היא נאמרת בסמיכות לברכה, דהיינו מיד לאחר סיום כל התיבה האחרונה של הברכה, אבל גם לא רחוק מסיומה, שרק אז יש לה חיבור לברכה.

ד. מותר לענות 'תוך כדי דיבור' לסיום הברכה [בתוך שיעור זה נחשב תמיד

גם החזן וגם הקהל, גם במוסדות הלימודים וגם בבית, גם בישיבה וגם בכולל - כולנו ממתינים זה לזה ומקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!